

UiO : Universitetet i Oslo

Perspektivmeldingen 2013

Noen perspektiver

Karen Helene Ulltveit-Moe
Professor, Økonomisk institutt, UiO

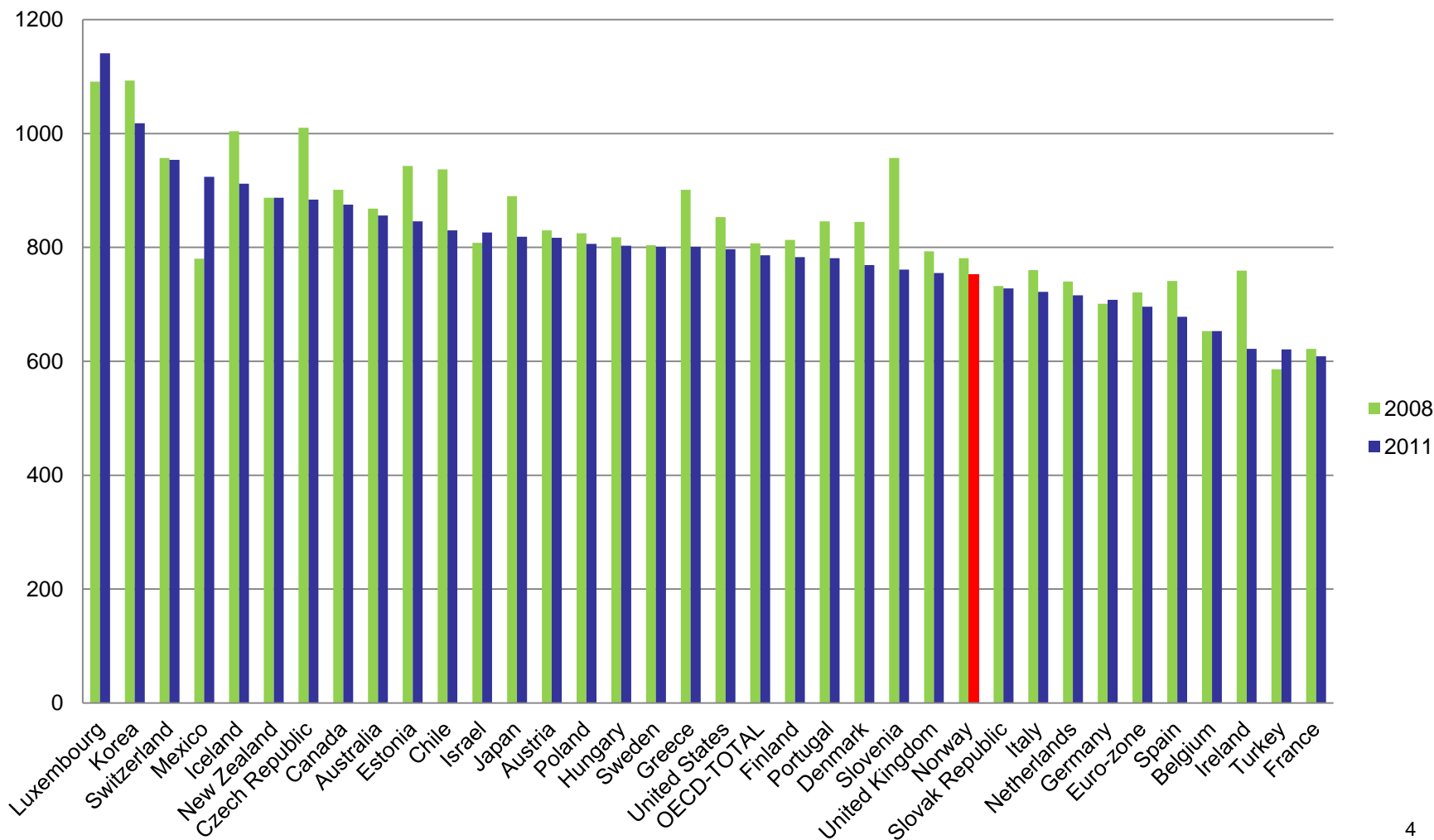

Perspektiver på

- meldingens hovedmål
- hverandres arbeid
- de manglende perspektivene
- hvor lys er egentlig våre barns fremtiden?

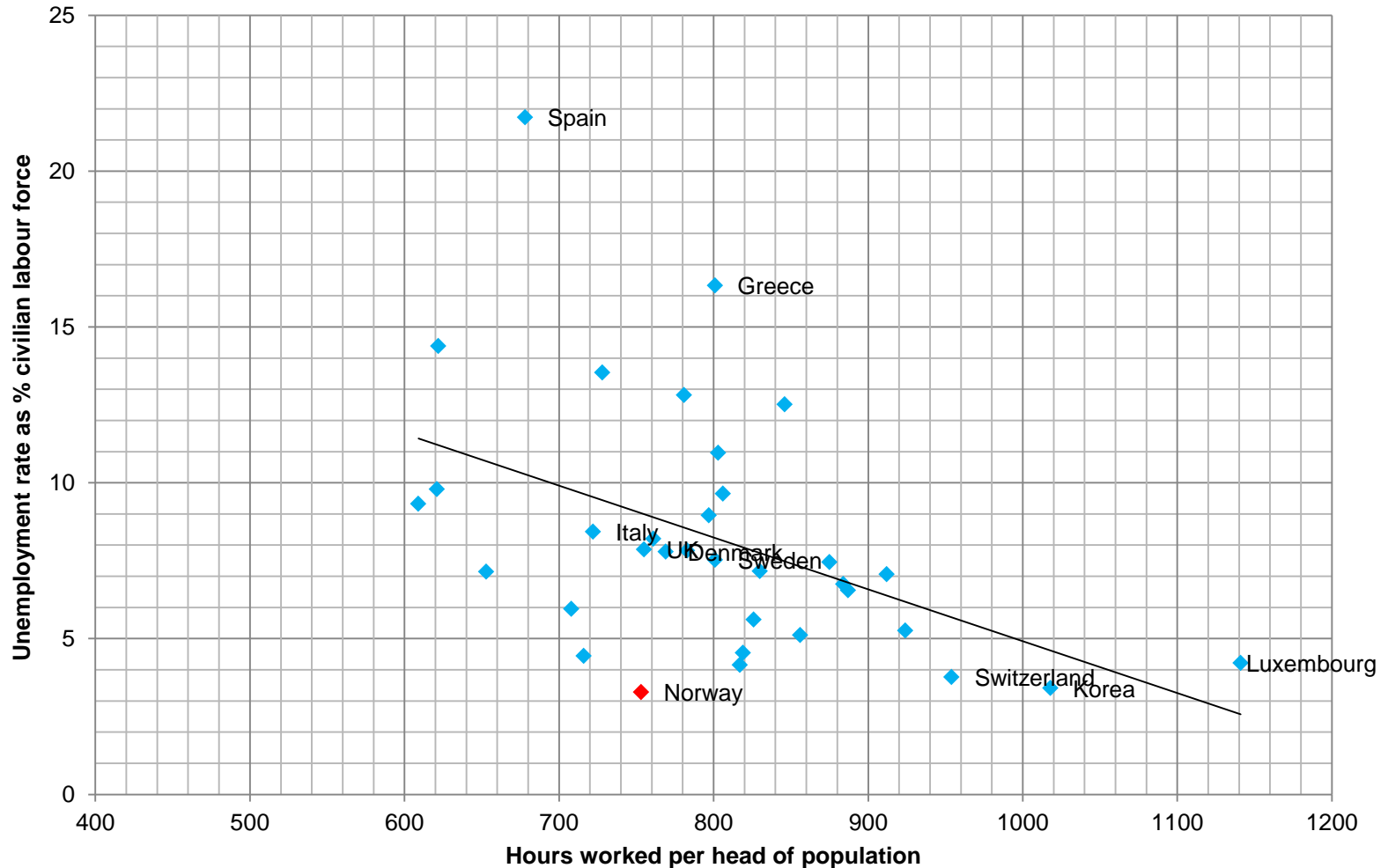
Vi arbeider stadig mindre – absolutt og ifht OECD

Hours worked per head of population (OECD)

Kilde: OECD

Mye lavere arbeidsinnsats pr person i Norge enn i land med samme ledighetsnivå

Kvinnenes innsats er vasket ut:

- Til tross en økning i kvinnelig yrkesdeltaking fra 44 til 67% (1970-2011); vi jobber totalt sett mindre i dag enn i 1970:
- Timer pr sysselsatt:
  - - 0.6 % pr. år 1970-2011
- Arbeidsinnsats pr innbygger:
  - -0.1% pr. år 1970-2011

Befolkningen tilpasser seg politikken...

- Enslig med to barn
  - årslønn på kr 165 000 (2G)
    - Øker sin inntekt med 50% ved overgang til uførestønad
  - Årslønn på kr 330 000 (4G)
    - Oppnår 90% av sin inntekt ved overgang til uførestønad
- Ihht Perspektivmeldingen:

«Dette må sees på bakgrunn av at den tidligere inntekten har vært så lav at den ikke har gitt økonomisk trygghet.»

  - Hvordan skal dette leses?
    - Det er ok å melde seg ufør om inntekten er for lav?
    - At vi ønsker å bruke uføretrygd som sosialstønad for grupper som i arbeidslivet ville fått det vi anser som for lav inntekt?
    - At en lønnsinntaker på 2G generelt sett bør få offentlig støtte?

En villet utvikling?

- Arbeidsinnsatsen går ned.
- Mottakere av helserelaterte ytelser går opp, og kan ikke tilskrives svekket helse.
- Har vært tema for Perspektivmeldingene de siste 10 årene
- Umulig å endre?
  - Nei, Nederland og Sverige har greidd å snu liknende trender
- Eller velger vi å ta ut oljerikdommen på denne måten så lenge det lar seg gjøre?

Perspektivet jeg savner..

- Brundtlandkommisjonen (1987): Bærekraft er «*en utvikling som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få tilfredsstilt sine behov*»
- Perspektivmeldingen slår fast at dagens forbruks- og produksjonsmønstre ikke er bærekraftig!

Men dersom manglende bærekraft...

- Hvor er fremskrivningene og diskusjonen av
  - Konsekvensene av at 2 graders målet ikke nåes
    - Skadevirkninger av ekstremvær
    - Effekten av klimaflyktninger fra andre verdensdeler
    - Potensielle positive effekter av våtere og varmere klima for norsk landbruk og fiske
    - Virkning på livskvaliteten av at Vinter OL blir en saga blott og at 17.mai alltid feires med regn
  - Konsekvensene av at vi får en effektiv klimaavtale med karbonprising
    - Effekter av lavere oljepris for lønnsomheten til nye felt, verdiskaping og offentlige finanser
    - Virkninger på norsk industriutvikling og verdiskaping
    - Innflytelse for livsførsel og levevaner
  - Hvor mye bør handlingsregelen reduseres – og implikasjonene av dette for offentlige finanser på kort og lang sikt – for å kompensere våre barn og barnebarn for at vi ikke fører en bærekraftig politikk?
- Utelates dette perspektivet, fordi
  - halvparten av befolkningen mener klimatrusselen er overdrevet?
  - vi føler maktesløshet ifht et globalt problem?

Hvor lys er egentlig våre barns fremtid?

- Oppsider?
  - Ja,
    - bedre økonomi?
    - Lengre liv
- Trusler?
  - Ja,
    - Klimaendring
    - Livsstilssykdommer
- Ville jeg byttet? Nei

